

rice ni zdobreti; pa mladi kukaviči to prav dobro dene. Kako različno je gnejzdo žolte pastarice! Ona živi kraj vode po vlažnih tratah, si med bičjem v vlažni zemlji spraska jamico, ktero s travico nekaj potrosi, in v tem hladnem mokrotnem gnejzdu se valí in godnjá kukavičica; pa tudi ta kraj ji izverstno streže. Kakošna tica pa je to, da ji v prerahi mladosti ne škoduje ne suša in vlaga, ne mraz in soparica, kar bi slednjega drugega tiča umorilo? In kako vé kukavica, da njenim mladíčem vse to ne škoduje, ker sama pozneje ne sterpi zime in mokrote?

Ravno to je skrivnost za nas. Povejte pa, če ste zapažili, kako pa spravlja kukavica svoja jajca v kraljičevo gnejzdo, ktero ima tako tesno luknjo, da sama ne more notri?

Zleže je, sem rekel, na suh kraj, in jih spravi s kljunom notri. Menim, da tudi pri drugih gnejzdih tako ravná, ker so, če so ravno od zgoraj odperta, vendar z vejicami tako preprežena, da se velika dolgorepna kukavica ne more na gnejzdo uvesti. To si lahko mislimo. Ali kako je to, da kukavica leže strašno majhino jajčice, tako drobno kakor drobne tičice, to je nova zagonetka, ktero občudujemo, pa je ne uganemo. Njeno jajce je le trohico večje od peničinega, in ne sme večje biti, da ga morejo drobne zaževkojedke valiti. To vse je po redu in pametno; ali nerazumljivo in prečudno je, zakaj tu na enkrat stvarnik ukrenja svojo občno postavo, po kateri se od majcenega kolibriča do velikana štruca jajce vsikdar ravná po velikosti ptičevi. Mi se čudimo in stermimo, ker prenizko stojimo. Iz višega stala bi vidili, da se tudi ta dozdevna iznema vjema s postavo“.

Novice.

Marski deželni zbor je to leto za poduk v umnem kmetovanji v ljudskih in ponavljavnih šolah dovolil 2000 gold., od kterega denarja je 600 gold. odločenih za učilne pomočke učencem tega poduka, 800 gold. pa za darila tistim ljudskim učiteljem, kateri so se do sedaj posebno prizadevali pri podučevanji v kmetijstvu; ostalih 600 gold. pa je odločenih za darilo tistemu, kdor bo učiteljskim pripravnikom spisal naj boljšo knjigo v umnem kmetovanji. To je gotovo dobro delo marskega zbora, kterega naj bi o tem tudi drugod posnemali. „Petica, modrica“!

Na Koroškem je bilo v šolskem letu 1865. v 14 šolskih o-

krajih 16 učiteljskih zborov. Tudi na Kranjskem so bili pretečeno šolsko leto šolski zbori, razun v bistriškem in ljubljanskem šolskem okraji, po vseh drugih šolskih okrajih.

Na Štajerskem je bilo v šolskem letu 1865. v 551 duhovnijah glavnih šol s spodnjo realko 5, glavnih šol 10, farnih šol 13, trivialnih šol 562, šol za silo 133, učiteljske pripravnice so bile 4, obertnijskih šol za dekleta je bilo 60, za rokodelske učence 7, ponavljavnih šol 613, sadjerejnih šol 33, čbelorejnih šol 5, avilorejni šoli 2; šolskih vodjev je bilo 15, učiteljev in vodjev 10, katehetov 733, učiteljev 732, podučiteljev 286, učenec 87, podučenic 7, obertnijskih učenec 104; za vsakdanjo šolo vgodnih otrok je bilo 107.541, v šolo jih je hodilo 96.202, — za ponavljavno šolo vgodnih otrok je bilo 40.120, v šolo jih je pa hodilo 33.733, — učiteljskih pripravnikov je bilo 87. Po jeziku je bilo 490 šol nemških, 183 slovensko-nemških, 50 pa slovenskih. („Schb.“)

Iz Preserja 15. maja. Lansko leto nisim mogel nič kaj poseben veselega naznaniti; letos imam pa bolj vesele naznanila. Otroci hodijo to leto bolj pridno v šolo. Bog daj, da bi bilo tako celo leto, sej so kaj potrebni nauka. Lani še nismo imeli drevesnice, letos jo pa že imamo. S pomočjo našega verlega domačega šolskega oglednika in župana Andreja Petelina sem jo doveršil, in že tetos sem veliko pešak vsejal in orehov zasadil, in večina jih je tudi ozelenela. Slava takemu možu! Drevesnica je na šolskem vertu, in tedaj šolska lastnina. Vgodna zima je veliko pripomogla, da so ljudje že jeseni začeli divjake iz gojzdov nositi in jih na verte saditi. Več kot 2000 takih lesnikovcev smo posadili, in jih tudi že požlahtnili. Dosedaj dobro kažejo. Ena napaka je še med ljudmi, namreč, ker mislijo, da se morajo mladike, ki jih požene zasajeni in požlahtnjeni divjak, precej otrebiti. Takih mladik do jeseni ni treba in se tudi ne smejo porezati; te mladike storé, da se deblo redí in mlad lub obderži; če se pa porežejo, pa deblo zaostaja.

Cepili smo te divjake naj več za lub, kar se pri odrasčenih divjakih prav dobro ponaša. Čebele so se nam čez zimo dobro ohranile, in so nam že 8. dan maja prvič rojile; tudi svilni červiči se do sedaj dobro obnašajo. Drugikrat kaj več. **Z Bogom! Uranic.**

Iz Ljubljane. V zadnjem listu „Uč. Tov.“ omenjeni ministerski ukaz naznanja slavno deželna vlada 21. aprila t. l. s št. 3429 preč. knezoškofjskemu konzistoriju tako le: „Slavno c. k. državno ministerstvo je iz obravnav deželnega zbora o razširjanji slovenskega jezika kot učni jezik v glavnih in srednjih šolah z ukazom 22. marca t. l. s št. 1356 opomnilo, da se po dosedanji skušnji vidi, da se s podukom v slovenskem jeziku ne dosega toliko, kolikor se more pričakovati v 8 letih. Lahko je torej umeti, da se slišijo tožbe zavoljo tega, in da se pripravnega pripomočka išče v tem, da bi se slovenski jezik kot učni jezik obširneje rabil. Kakor pa izvedenci o šolskih rečeh pravijo, se je prezerlo to, da se pri tem jezikoslovnem poduku večkrat tako ravna, da se ta jezik v jezikoslovnem in znanstvenem obziru ne more povzdigniti, in da učenci nimajo veselja do tega nauka. Kar pa zadeva tukajšnje glavne šole, vidi se, kakor je že slavno c. k. državno ministerstvo opomnilo, in kakor so obravnave dežel-

nega zbora povdarjale, in kar so tudi izvedenci poterdili, da se učenci glavnih šol ne nauče ne slovenskega, ne nemškega jezika. Naj se tedaj prevdarja, kako bi se toboljšalo, in, ali bi ne ugajala pot, ktero je o tem nasvetoval deželni odbor“.

— Iz Prage smo dobili to le vabilo k naročbi „Lira Sionske“: „Danes konča „Lira Sionska“ s VI. listom polovico prvega tečaja. Začetek bil je težaven; vendar si je pa do zdaj pridobila toliko podpornikov, da je saj nekoliko zagotovljena. Izrečem vam tedaj serčno zahvalo vsem, kateri ste ji pripomogli na nogo! Bodite ji tudi v prihodnje prijetli, in podpirajte me v početju, ktereга sem se lotil le z namenom, da bi po svoji moči pripomogel k povzdigi cerkvenega petja. Prosim vas, širite jo med domačimi pevci in pevkami, da se udomači! Cena 2 gl. za leto ali pa 1 gl. za pol leta je gotovo tako nizka, da si jo lahko vsaki omisli, komur je količkaj mar za to stvar. Rada bi bila donasala „Lira“ tudi še kak napev v posebni prilogi, toda to se more zgoditi le, ako ji dospě več podpore, sicer se ne morejo plačevati tiskarni in poštni stroški. V zgubo ravnati mi pa ne pripuščajo moje okoliščine. Od več strani se je tudi razodela želja, da bi „Lira“ prinašala napeve za černo mašo i. t. d. Tej želji se do zdaj ni moglo vstreči, ker je pomanjkovalo prostora napevom za praznike. V prihodnje pa se bo tej želji vstrezalo. Kdor se je naročil le za pol leta, prosim naj se z naročnino podviza za drugo polovico, da se more v redu odpravljati. Kdor pa še za prvega pol leta ni odrajtal naročnine, prosim, da to poravná, kakor hitro je mogoče, ker sicer ne morem zalagati. — Naročnina naj se mi pošilja v frankiranih listih z napisom: „France Gerbič, konservatorist v Pragu“, malo namestje h. št. 140 (I—141) III nadstropje. — Novi naročniki morejo dobiti še vse do zdaj natisnjene liste. Pri tej priliki moram tudi opomniti onim g. g. naročnikom, kateri želé, da bi se v „Liri“ naznanjalo, ali se je poslana naročnina prejela, ali ne, da mi tega ne dopušča prostor. Do zdaj se je razposlalo vseh šest že natisnjenih listov z napisi, kakor so mi jih č. g. g. naročniki naznanili. Kdor je tedaj med tem kraj stanovanja premenil, naj popraša še na poprejšnji pošti za nje, ker mu lista ne morem z drugim napisom razpošiljati, dokler se nam ne naznani uovi kraj stanovanja. Prosim, razglasite to povabilu tudi med drugimi svojimi znanci. Z Bogom!

France Gerbič.

— VI. in VII. zvezek lepe tečne „Dušne hrane za katoliške deržine“ je prišel na svitlo. Tudi II. snopič „Klasja z domačega polja“ je že na svitlem.

Razpis učiteljske službe.

V glavni šoli v Kranju je izpraznjeno mesto tretje učiteljske službe z 262 gold. 50 kr. av. v., ali pa po vverstenji podučiteljeva z 210 gold. av. v. dohodkov na leto. Gledalo se bode tudi na muzikalne vednosti. Prošnjo naj se ravna do slavne c. k. deželne vlade, in naj se oddajajo do 20. jul. preč. knezoškofjskemu konzistoriju v Ljubljani.

Odgovorni vrednik:

Andrej Praprotnik.

Natiskar in založnik:

Jož. Rudolf Millo.